

Thema's en criteria voor diaconale hulpverlening

Inleiding

De spelregels van onze kerk zeggen iets over de diaconale arbeid van de kerk en wat het diaken-zijn inhoudt.

<i>Diaconale arbeid van de kerk</i>	
1	De kerk geeft in haar diaconale arbeid in Nederland en in de wereld gehoor aan de roeping om <i>zich in de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in te zetten voor wie lijden door armoede, onrecht, achterstelling en ziekte en hen bij te staan in het zoeken naar vertroosting en gerechtigheid.</i>
2	De generale synode heeft bij haar zorg voor de diaconale arbeid van de kerk – daarin bijgestaan door organen van de kerk die op dit terrein werkzaam zijn - in het bijzonder tot taak: <ol style="list-style-type: none">1. de gemeenten bewust te maken van haar diaconale roeping en aan dezen bijstand te verlenen bij de vervulling van deze roeping,2. het bevorderen van de samenwerking in de diaconale arbeid tussen de gemeenten,3. het nemen of ondersteunen van initiatieven gericht op het bevorderen van het algemeen maatschappelijk welzijn,4. de overheid en samenleving waar nodig aan te spreken op haar verantwoordelijkheid voor het bevorderen van de gerechtigheid,5. de algemene leiding en de coördinatie van de diaconale arbeid van gemeenten en kerk buiten Nederland,6. het organiseren en stimuleren van geldwerving ten behoeve van de diaconale hulpverlening

<i>Het dienstwerk van de diakenen</i>	
1	De ambtelijke tegenwoordigheid in de kerkdiensten
2	De dienst aan de Tafel van de Heer
3	Het mede voorbereiden van de voorbeden
4	<i>Het inzamelen en besteden van de liefdegaven</i>
5	Het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping
6	<i>Het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven</i>
7	Het nemen of ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het maatschappelijk welzijn
8	Het dienen van de gemeente en de kerk in haar bemoeienis met betrekking tot sociale vraagstukken en het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid dienaangaande
9	Het beheren van de financiële zaken die bestemd zijn voor het diaconaat
10	en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in de meerdere vergaderingen

De vraag die zich nu voordoet is, hoe worden de liefdegaven besteed?

Aanwijzingen daarvoor uit het bovenstaande zijn:

- Zich in de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in te zetten voor wie lijden door armoede, onrecht, achterstelling en ziekte en hen bij te staan in het zoeken naar vertroosting en gerechtigheid.
- Het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven.

Een diaconale bijdrage kan de volgende vormen aannemen:

Vormen van de diaconale bijdrage aan de inkomsten kant		
1	Collecte	Wordt in geheel overgedragen aan doel; soms wordt een minimale collecte-opbrengst gegarandeerd. Keuze doelen wordt vastgelegd door samenstelling van het collecte-rooster.
2	Jaarlijkse bijdrage actie	Gemeenteleden ondersteunen diaconie structureel (ter vervanging van inkomsten uit bezit). Keuze van de doelen wordt bepaald door College van Diakenen.
3	Schenking	Soms wordt er geschonken, bijv. uit nalatenschap.

Vormen van de diaconale bijdrage aan de uitgaven kant		
1	Lening	Wordt soms verstrekt om tijdelijke financiële problemen op te lossen; Lening wordt niet altijd afgelost.
2	Eenmalige schenking	Eenmalige schenking bijvoorbeeld bij natuurramp. Collecte die naar een project van Kerk in Actie gaat.
3	Jaarthema	Extra publiciteit, aantal collectes in thema-jaar, daarna ook nog op de agenda.
4	Meerjarig	Project over langere periode gesteund, mogelijk oud jaarthema.
5	Structureel	Structurele bijdrage op basis van structurele betrokkenheid, bijvoorbeeld kerk als initiatiefnemer of medebestuurder.

De diaconie van Bennekom wil de besteding van diaconale gaven geografisch zo veel mogelijk evenredig verdelen:

<i>Geografische rubricering met voorbeelden</i>		
1	Lokaal	Ondersteuning gezin in problemen Ondersteuning SoloPlus
2	Nationaal	Arme kant van Nederland Stichting kruispunt
3	Wereld	Kerk in actie project Marijke Folmer project

Het blijkt dat de herkenbaarheid van een project grote invloed kan hebben op de hoogte van de diaconale bijdrage:

- Hoger scoort een project waarmee de gemeente directe binding heeft (vbl. Marijke Folmer) of voelt (vbl. Natuurramp);
- Lager scoort een ver weg Kerk in Actie – project.

Thema's en criteria voor diaconale schenkingen

De diaconale opdracht reikt een drietal hoofdthema's aan (bijstand, bescherming en verzorging).

Aan het toekennen van diaconale gelden aan een steunaanvraag worden de volgende voorwaarden gesteld:

Steunaanvraag		Voorwaarden
1	Aanvraag door individu A (bijstand – lokaal)	De aanvraag van A betreft bijstand.
		A heeft (mogelijk onder begeleiding) gemeentelijke sociale ondersteuningsmogelijkheden uitgeput.
		Er wordt een structurele oplossing gevonden voor de problemen van A.
		Steun aan A heeft een tijdelijk karakter en heeft bij voorkeur de vorm van een lening.
		De sociaal-diaken en DAZ gaan akkoord met de steunverlening.
		...
2	Aanvraag door stichting B (tussenpersoon voor te verlenen hulp)	De aanvraag van B betreft diaconaal werk.
		B heeft heldere doelen in termen van de drie thema's.
		B is in de praktijk in staat zijn doelstellingen te halen.
		B heeft een gezonde financiële structuur, waarbij het overheadpercentage onder de 15% ligt.
		De steun aan B kan eenmalig, meerjarig of structureel zijn.
		Bij eenmalige steun aan B is er rapportage van de besteding van de gelden.
		Bij meerjarige steun aan B is die beperkt tot een periode van 4 jaar. Daaraan gekoppeld is een jaarlijkse rapportage van de besteding van de gelden en een projectplan voor de komende periode. Als aan die voorwaarden niet voldaan wordt, vervalt de steun. De bijdrage neemt jaarlijks af: 100-80-60-40%.
		Bij structurele steun aan B gelden dezelfde voorwaarden als voor meerjarige steun. De structurele steun wordt als zodanig aangegeven en apart vermeld in de begroting. De gegarandeerde duur van deze vorm van steun is 4 jaar, waarna verlenging moet worden aangevraagd voor eenzelfde periode. De bijdrage is elk jaar 100%.
		Het college van diakenen gaat akkoord met de steunverlening.
		...

Als richtlijn wordt gehanteerd dat 40% naar werelddiakonaat gaat, 30% naar binnenland en 30% naar lokale bestemmingen, uitgaande van de beschikbare middelen exclusief vaste kosten.

Binnen de genoemde kaders kunnen de doelen verschillende thema's hebben.

Thema's zijn bijvoorbeeld:

1. Armoede
2. Ontmoeting
3. Hulpverlening
4. Zorg
5. Educatie
6. Dader/slachtofferschap

De diakonie streeft naar enige variëteit en spreiding in thema's bij de samenstelling van het collecterooster en giften aan instellingen, zonder daar harde kaders of doelstellingen aan te verbinden.